

Увено Јавносно од 29.05-27.06.2020. Године
Примерке: акти Јо број 6-672 од 23.06.2020. године
(тако број И од 7-1853 од 23.06.2020. године)

војни службеник ванр. проф. др Станислав Стојановић, Институт за стратегијска истраживања, Универзитет одбране
пуковник доц. др Хајрадин Радончић, Школа националне одбране, Универзитет одбране
проф. др Митар Ковач, Факултет за пројектни и иновациони менаџмент

Оцена докторске дисертације
пп Владе Митића, извештај,
достава-

ВОЈНА АКАДЕМИЈА
Веће за друштвено-хуманистичке науке

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета одбране у Београду, број 148-23 од 13. марта 2020. године образована је комисија за оцну и одбрану докторске дисертације потпуковника Владе Митића, под називом „Рационализација процеса дугорочног планирања развоја система одбране заснованог на способностима“, састава: војни службеник ванр. проф. др Станислав Стојановић, пуковник доц. др Хајрадин Радончић и проф. др Митар Ковач.

Након прегледа и свеобухватне анализе докторске дисертације, а на основу члана 10. Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације и промоцији доктора наука („Службени војни лист“, 20/12) и члана 34. Статута Војне академије („Службени војни лист“, 17/12) подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1.1. Биографија кандидата

Потпуковник Влада Митић рођен 15. 7. 1979. године у Бору, Република Србија, од оца Милоша и мајке Драгице. Основну школу завршио је у Пожаревцу, а после завршене две године Средње техничке школе у Костолцу, уписао је Средњу војну школу смер ЕИИПЕД у Београду. Након завршетка средње војне школе 1998. године са одличним успехом, уписује Војну академију Копнене Војске смер ЕИИПЕД, коју је завршио 2002. године са просечном оценом 9,19. Завршио је Командно-штабно усавршавање (58. класа), у Београду, у периоду од 2011 до 2012. године, са просечном оценом 8,40. Мастер академске студије је завршио на Војној академији 2014. године са просечном оценом 8,38 и одбранио мастер рад на тему „Искусства и значај маскирања и уређења територије у НАТО агресији на СРЈ“.

Обављао је различите дужности, и то:

- Командир вода за обуку војника рода ЕИ и ПЕД, 1. наставна чета, 11. наставни центар ЕИ и ПЕД, 224. центар за ЕИ и ПЕД, Београд, 2002-2005. године;
- Командир вода за извиђање РР веза, Чета за извиђање РР веза, 3. центар ЕИ и ПЕД, 224. центар за ЕИ и ПЕД, Прокупље, 2005-2006. године;
- Командир вода за обуку војника рода ЕИ и ПЕД, Центар за обуку, Центар за обуку и усавршавање кадра везе, информатике и ЕД, Команда за обуку, Горњи Милановац, 2006-2007. године;
- Заменик командира 3. чете за обуку војника радио-релејне специјалности, Центар за обуку везе, информатике и ЕД, Команда за обуку, Горњи Милановац, 2007-2009. године;
- Командир 1. чете за обуку војника радио-телепринтерске специјалности, Центар за обуку везе, информатике и ЕД, Команда за обуку, Горњи Милановац, 2009-2011. године;
- Референт за оперативне послове, Група за оперативне послове С-3, Команда, Центар за обуку везе, информатике и ЕД, Команда за обуку, Горњи Милановац, 2011-2011. године;
- Референт за анализу главних програма, Група за програмирање, Одељење за планирање и програмирање, Управа за стратегијско планирање, Сектор за политику одбране Министарство одбране Републике Србије, Београд, 2012-2013. године;

Од 2013. године обавља дужност референта за анализе и процене, Групе за анализе, Одељења за планирање, програмирање и анализе, у Управи за стратегијско планирање, Сектора за политику одбране Министарства одбране Републике Србије.

Успешно је похађао курсеве:

- Курс Управљање перформансама и буџетирање. Монтереј, Сједињене Америчке Државе, 2016. године;
- НАТО оријентациони курс за штабне официре, Оберамергау, Република Немачка, 2014. године;
- Курс за извођача обуке за мировне мисије, Вишков, Република Чешка, 2006. године;
- Курс Стратегијско планирање, Београд, 2015;
- Курс енглеског језика у Школском центру везе, информатике и ЕИ и ПЕД, Београд, 2005. године;
- Курс изградње интегритета из области буџетирања и финансирања у одбрани, Београд, 2013. године;
- Курс за Планирање сценарија у вредним ситуацијама, Београд, 2015. године;
- Курс о заједничкој спољној и безбедносној политици Европске уније, Беч-Подгорица, 2019. године;
- Курс о европској спољној и безбедносној политици (Беч и Подгорица);
- Курс управљања обуком, Пожаревац, 2007. године;
- Курс Евалуација обуке, Београд, 2008. године.

Поседује сертификате према STANAG-6001, 3 2 3 2 (2020) и ECDL (2009).

Кандидат је 2015. године уписао докторске академске студије на студијском програму Менаџмент у одбрани на Војној академији Универзитета одбране у Београду.

1.2. Објављени радови

До сада је објавио следеће научне и стручне радове:

Рад у часопису националног значаја М51/М52

1. Митић Влада, Димић Срђан, Канкараш Милан, (2017), Model of scenario development in defense planning – integration of scenario and decision – making method, Војно дело 4/2017 (М51), стр. 17-35;
2. Митић Влада, Стојковић Дејан, Канкараш Милан, (2017), Прикупљање података из отворених извора о вредностима фактора из окружења система одбране применом методе анализе садржаја, Војно дело 3/2017 (М51), стр. 190-204;
3. Талијан Мирослав, Митић Влада, Зенг Шуан (2016), Супротстављање Кине тероризму на мору, Војно дело 3/2016 (М51), стр. 59-74;
4. Стојковић Дејан, Канкараш Милан, Митић Влада, (2016), Determination of defence capability requirements, Војно дело 8/2016 (М51), стр. 76-88;
5. Ковач Митар, Стојковић Дејан, Митић Влада, (2014), Модел прорачуна оперативних трошкова оперативних способности у фази извођења мултинационалних операција, Војно дело 4/2014 (М51), стр. 227-236;
6. Митић Влада, Ковач Митар, Канкараш Милан, Модел процене стратегијског окружења система одбране, Војно дело 5/2017 (М51), стр. 176-196;
7. Митић Влада, Благојевић Срђан, Ранко Лојић, Усклађивање мотива и циљева битних субјеката планирања развоја система одбране, Војно дело 6/2017 (М51), стр. 196-218;
8. Николић Дејан, Ковач Митар, Митић Влада, Безбедносна заштита објеката од посебног значаја за одбрану, Војно дело 7/2018 (М51), стр. 176-188;
9. Стојковић Дејан, Канкараш Милан, Радовић Блажо, Митић Влада, Израда стратегијских докумената Републике Србије у области безбедности и одбране, Војно дело 6/2018 (М51), стр. 173-190;
10. Николић Дејан, Ковач Митар, Митић Влада, Менаџмент у одбрани- основне функције, Војно дело 1/2019 (М52), стр. 99-126;
11. Саковић Радиша, Митић Влада, Митар Ковач, The role of war games in operational planning process, Војно дело 5/2019 (М52), стр. 5-25;
12. Канкараш Милан, Петровић Иван, Цветићанин Невен, Митић Влада, The importance of a strategic partnership for bilateral relations, Војно дело 5/2019 (М52), стр. 41-53.

Саопштење са међународног скупа штампано у целини М33

1. Митић Влада, Канкараш Милан, Стојковић Дејан, (2017), Model of police strategic environment assessment, Зборник радова међународног научног скупа „Дани Арчибалда Рајса 2017”, стр. 89-100;
2. Канкараш Милан, Митић Влада, Стојковић Дејан, (2017), Превенција у супротстављању тероризму, Зборник радова са научностручног скупа са међународним учешћем „Полиција и правосудни органи као гаранти слободе и безбедности у правној држави”, стр. 197-210;

3. Стојковић Дејан, Канкараш Милан, Митић Влада, (2016), Model of identifying required police capabilities, Зборник радова међународног научног скупа „Дани Арчибалда Рајса 2016”, стр. 185-191;
4. Стојковић Дејан, Митић Влада, (2015), Capability based police development planning, Зборник радова међународног научног скупа „Дани Арчибалда Рајса 2015”, стр. 487-492;
5. Ковач Митар, Стојковић Дејан, Митић Влада, (2013), Capability based defence development planning - optimal option selection for capability development, Зборник радова XI Balkan Conference on Operational Research BALCOR 2013, стр. 551-558;
6. Митић Влада, Стојковић Дејан, Канкараш Милан, (2014), Defence strategic management- application of simulation in the personnel costs optimization, Зборник радова XIV међународног Симпозијума SYMORG 2014, стр. 1559-1564;
7. Стојковић Дејан, Ковач Митар, Митић Влада, (2014), Defence strategic management- application of simulation in the personnel costs optimization, Зборник радова XIV међународног Симпозијума SYMORG 2014, стр. 17-21;
8. Ковач Митар, Стојковић Дејан, Митић Влада, (2014), Модел прорачуна оперативних трошкова оперативних способности у фази извођења мултинационалних операција, Зборник радова са научностручног скупа са међународним учешћем ЕКОП-АН-2014, стр. 393-402.

Саопштење са скупа националног значја штампано у целини М63

1. Димић Срђан, Митић Влада, Исаиловој Миломир, (2017), Одређивање тежинских коефицијената критеријума применом Fuzzy delphi методе, Зборник радова XLIV Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2017, стр. 652-657
2. Митић Влада, Димић Срђан, (2017), Утврђивање критеријума за избор опције развоја способности војске, Зборник радова XLIV Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2017, стр. 624-629;
3. Стојковић Дејан, Митић Влада, Димитријевић Ненад, (2017), Квантитативни приступ процени угрожености националне безбедности, Зборник радова XLIV Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2017, стр. 681-685;
4. Митић Влада, Ковач Митар, Димић Срђан, (2017), Примена сценарија у стратегијском менаџменту, Зборник радова XXI Симпозијума из појектног менаџмента YURMA, стр. 137-141;
5. Димић Срђан, Митић Влада, Дурковић Милош, (2016), Избор модела стратегијског управљања транспортом применом fuzzy TOPSIS методе, Зборник радова XLIII Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2016, стр. 529-532;
6. Митић Влада, Петровић Далибор, (2015), Модел развоја ватрене способности тактичких јединица копнене војске у извршавању задатка пробоја, Зборник радова XLII Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2015, стр. 454-457;
7. Петровић Далибор, Митић Влада, Мудри Иван (2015), Ватрена способност беспилотног хеликоптера наоружаног невођеним ракетним зрима у противоклопној борби, Зборник радова XLII Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2015, стр. 450-453;
8. Митић Влада, Николић Дејан, Примена АХП методе у изради модификатора кретања јединица копнене војске у ратним играма, Зборник радова XLV Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2018, стр. 336-341;

9. Петровић Далибор, Митић Влада, Капор Ненад, Утицај доступности информација у вези циља на борбене могућности ваздухопловне платформе, Зборник радова XLV Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2018, стр. 368-373;
10. Митић Влада, Ковач Митар, Николић Дејан, Примена FUZZY логике за процену начина укључивања заинтересованих страна у процес планирања развоја система одбране, Зборник радова XLVI Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2019, стр. 644-649;
11. Петровић Далибор, Митић Влада, Капор Ненад, Одређивање борбених могућности и ефикасности артиљеријских јединица противваздухопловне одбране у сукобу са нисколетећим циљевима, Зборник радова XLVI Симпозијума о операционим истраживањима SYM-OP-IS 2019, стр. 650-653;
12. Митић Влада, Ковач Митар, Димић Срђан, (2018), Организација субјеката планирања у пројектима планирања развоја у јавном сектору, Зборник радова XXII Међународног конгреса из управљања пројектима IPMA, стр. 100-104.

2. ПРИКАЗ САДРЖАЈА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација кандидата потпуковника Владе Митића под насловом „Рационализација процеса дугорочног планирања развоја система одбране заснованог на способностима” има укупно 292 странице, од чега је 16 страница попис литературе, и то: 70 књига; 49 чланака из научних часописа, конференција и симпозијума; 20 различитих нормативно правних аката; 57 различитих стратегијских и доктринарних докумената различитих држава; 13 интерних аката Управе за стратегијско планирање у вези са процесом планирања развоја система одбране; 25 отворених извора са интернета, као што је дневна штампа, стручни часописи и интернет странице појединих организација; као и *четити* информациона система, студије и докторске дисертације. Рад има 29 табела и 57 слика у форми алгоритама и графикона.

Докторска дисертација је структурирана у три основна дела, и то: Уводни део, Теоријске основе дугорочног планирања развоја заснованог на способностима и Приказ резултата истраживања и верификација хипотеза. Осим наведених основних делова, докторска дисертација се састоји и из закључка, прегледа литературе која је коришћена у току израде докторске дисертације, као и прилога у коме су представљени примери инструмената за прикупљање података за потребе истраживања, и то арак за анализу садржаја, протокол интервјуа и анкетни лист.

У уводном делу докторске дисертације кандидат је приказао пројекат истраживања у коме је представљен zamiшљени модел стицања научног сазнања о предмету истраживања, односно идејна замисао по којој ће бити спроведено истраживање и доказивање постављених хипотеза докторске дисертације. Кандидат је на основу разрађене суштине проблема истраживања, резултата ранијих истраживања, хипотетичких ставова и основног питања, утврдио предмет истраживања као: „ефекти који се могу постићи рационализацијом процеса планирања развоја система одбране заснованог на способностима”. С обзиром на претходно сазнање и својства предмета истраживања, кандидат је дефинисао кључне појмове који се односе на познати и непознати садржај у вези са предметом истраживања и звршио је операционално одређење предмета истраживања. Имајући у виду да је предмет истраживања приказ комплексног утицаја, веза и односа различитих елемената модела процеса дугорочног планирања развоја и разноврсности ефеката који се могу постићи рационализацијом тог

процеса, као научни циљ су утврђени научна дескрипција, научна типологизација и класификација, као и научно откриће када су у питању поједине везе и односи у вези са појединим хипотезама и предметом истраживања у целини.

На основу дефинисаних циљева и задатака истраживања кандидат је поставио следећу основну хипотезу: „Рационализацијом процеса планирања развоја заснованог на способностима постижу се бољи ефекти у односу на примену досадашњег модела процеса планирања развоја.”

Основну хипотезу кандидат је коректно методолошки и садржајно операционализовао кроз пет појединачних хипотеза:

Прва посебна хипотеза гласи: „Досадашњи модел процеса планирања развоја заснован на способностима није усаглашен са условима у којима се примењује”. Прва посебна хипотеза операционализована је кроз шест појединачних хипотеза, тако што су услови примене модела сагледани кроз усаглашеност са: правним оквиром; савременим безбедносним изазовима, ризицима и претњама; концептом одбране; трендовима буџета одбране; трендовима одлива кадра из система одбране; као и смерницама политичких доносиоца одлука.

Друга посебна хипотеза гласи: „Унапређеном организацијом рада субјеката који реализују процес планирања развоја система одбране, као и информисањем субјеката који учествују у процесу планирања развоја (заинтересованих страна) са појединим резултатима фаза процеса планирања развоја, могу се остварити другачији ефекти процеса планирања развоја у односу на примену досадашњег модела”. Друга посебна хипотеза операционализована је кроз четири појединачне хипотезе, а узимајући у обзир разлитите ефекте који се могу остварити унапређеном организацијом рада субјеката планирања развоја, а односе се на: обезбеђења легитимитета и остваривост документа планирања развоја; координацију и одговорност за реализацију процеса; усаглашеност плана развоја са Планом одбране; као и усаглашености субјеката планирања развоја.

Трећа посебна хипотеза гласи: „Усаглашеност циљева битних субјеката планирања развоја система одбране може се постићи усклађивањем у оквиру свих битних државних функција и заинтересованих страна”. Операционализација треће посебне хипотезе извршена је преко четири појединачне хипотезе, а које се односе на кључне заинтересоване стране планирања развоја система одбране (грађане, политичке доносиоце одлука и субјекате који спроводе процес планирања развоја), као модел усклађивања циљева битних субјеката планирања развоја.

Четврта посебна хипотеза гласи: „Рационализација процеса планирања развоја заснованог на способностима у највећој мери се може извршити другачијим груписањем делатности и активности, као и применом савремених научних метода и методских поступака”. Четврта посебна хипотеза операционализована је преко шест појединачних хипотеза у складу са делатностима и активностима предложеног модела рационализације, и то: анализа заинтересованих страна (укључујући и политичке смернице); анализа правног оквира, стратегија и концепата; анализа окружења и развој сценарија; идентификовање потребних способности система одбране; развој опција достизања потребних способности система одбране; као и избор опција достизања потребних способности система одбране.

Пета посебна хипотеза гласи: „Применом предложеног модела планирања развоја могу се постићи боља ефективност и ефикасност” односи се на утврђивање ефеката који се могу постићи рационализацијом процеса дугорочног планирања развоја. Ефекти рационализације се манифестују кроз побољшање ефективности и ефикасности примене модела, те је операционализација пете посебне хипотезе извршена кроз четири појединачне хипотезе које се односе на рационализацију времена, људских ресурса, материјалних ресурса и побољшање ефективности. Ефективност модела процеса планирања развоја сагледана је у контексту усаглашености са условима примене, укључивања субјеката у процес, уважавања мотива и циљева различитих заинтересованих страна, као и структурирања на делатности и активности и повећања применљивости и објективности.

У складу са комплексношћу предмета истраживања и постављеним хипотезама и индикаторима за њихово доказивање кандидат је дефинисао примену великог броја метода. За прикупљање података о индикаторима, кандидат је користио методу анализе садржаја и испитивања, а нарочито технике интервјуа и анкетања. Када је у питању анализа садржаја, кандидат је израдио инструменте за прикупљање података по одговарајућим хипотезама, и користио је велики број извора података, и то: дневну штампу (око 3.000 различитих издања), стручне часописе (око 408 издања страних часописа у области безбедности и одбране на око 14.000 страна), интерна аката Министарства одбране (око 29 различитих аката), статистичке податке (око 10 различитих категорија статистичких података Републике Србије), нормативно-правна акта Републике Србије (око 20 закона и подзаконских аката), стратегијско-доктринарна документа (око 57 стратегија и доктрина различитих држава), програме политичких партија Републике Србије (девет политичких партија које су у периоду од 2011. до 2018. имале значајнији број посланика у Народној скупштини) и слично.

Техником интервјуа прикупљани су подаци у вези индикатора појединих хипотеза, а критерију за избор кореспондената је био тај да су учествовали у досадашњем процесу дугорочног планирања развоја. С тим у вези интервјуисано је осам припадника Управе за стратегијско планирање који су били укључени у наведени процес, као и четири лица која су у природу од 2011. до 2018. године руководила Управом за стратегијско планирање. Зависно од хипотезе, кандидат је израдио одговарајуће протоколе интервјуа. Инструментима су обухваћена различита питања, од неусмерених за прикупљање квалитативних ставова у вези са појединим појединачним хипотезама, до усмерених за прикупљање квантитативних ставова у вези утицаја и значаја појединих појава у оквиру појединачних хипотеза.

Применом анкете кандидат је прикупио податке о ставовима кореспондената у вези са субјективном перцепцијом о угрожености државе, значају појединих циљева, као и о степену информисаности о појединим појавама у оквиру предмета истраживања. Анкетање је реализовано на узорку од 1.000 грађана ван сектора безбедности и 100 припадника Министарства одбране и Војске Србије, као репрезент сектора безбедности. При избору узорка за анкетање коришћени су критеријуми образовне и старосне структуре, као и просторног размештаја становништва Републике Србије.

За обраду прикупљених података кандидат је користио различите методе, а од нарочитог значаја су методе операционих истраживања, статистичке методе, као и основне научне методе, а нарочито класификација и генерализација. Када су у питању

методе операционих истраживања, кандидат је за обраду података користио: fuzzy логику за трансформацију квалитативних ставова експерата у квантитативне и утврђивање средње вредности ставова групе експерата; DEMATEL методу за утврђивање међусобних утицаја појединих појава и утврђивање кључних појава које утичу на одређене појединачне хипотезе; АХП методу за утврђивање значаја појединих појава у оквиру појединачних хипотеза и њихово рангирање. Од нарочитог је значаја то што је кандидат у циљу повећања објективности користио комбинације наведених метода и то: DEMATEL-fuzzy логику и АХП- fuzzy логику. Применом статистичких метода кандидат је обрађивао прикупљене податке прорачуном учешћа појединих ставова у односу на укупан број ставова, средњих вредности, трендова кретања појединих појава, одступања од средњих вредности и корелације.

Када су у питању опште научне методе, поред већ наведених метода које су коришћене за обраду прикупљених података, кандидат је нарочито користио методу моделовања ради креирања модела замисли процеса дугорочног планирања развоја на основу теоријских разматрања предмета истраживања и резултата истраживања у вези појединих посебних хипотеза.

У раду кандидат је примењивао све основне методе са тежиштем на анализи и синтези, апстракцији и конкретизацији, специјализацији и генерализацији, дедукцији и индукцији. Основне методе кандидат је употребљава за потребе закључивања у вези појединих појава, појединачних и посебних хипотеза, а на крају и о општој хипотези.

Други део докторске дисертације „Теоријске основе дугорочног планирања развоја система одбране заснованог на способностима” разматра теоријске основе основних појмова у вези са предметом истраживања, а нарочито: систем одбране, планирање одбране, дугорочно планирање развоја система одбране и способности система одбране. У овом делу докторске дисертације представљени су и различити познати модели процеса планирања развоја заснованог на способностима који се примењују у свету, како у области одбране тако и у области менаџмента у цивилним профитним и непрофитним организацијама.

Када су у питању до сада примењени модели, нарочита пажња је посвећена опису актуелног модела дугорочног планирања развоја система одбране који је примењен у Републици Србији, и то са аспекта његовог теоријског одређења, као и досадашње праксе његове примене. Кандидат је идентификовао најзначајније предности и недостатке актуелног модела процеса планирања развоја, а који могу утицати на рационализацију процеса дугорочног планирања развоја са аспекта ефикасности и ефективности. Најзначајнији и најобимнији део теоријских основа истраживања представља детаљан опис предложеног модела замисли процеса дугорочног планирања развоја система одбране са којим се може извршити рационализација наведеног процеса. Предложени модел замисли кандидат је израдио на основу идентификованих предности и слабости актуелног модела, теоријске основе савремених научних сазнања везано за поједине проблеме у области планирања, као и на основу резултата истраживања прве, друге, треће и четврте посебне хипотезе.

Трећи део докторске дисертације „Приказ резултата истраживања и верификација хипотеза” посвећен је резултатима истраживања по хипотезама постављеним у пројекту истраживања. За сваку појединачну хипотезу у облику слика и

табела приказани су резултати истраживања у вези прикупљених података о индикаторима и примењених научних метода, а затим су изведени закључци о њиховом доказивању. На основу доказивања појединачних хипотеза изведени су закључци о доказивању посебних хипотеза. Посебне хипотезе кандидат је сагледао кроз: услове примене модела планирања развоја заснованог на способностима; субјекте планирања развоја заснованог на способностима; циљеве битних субјеката планирања развоја система одбране; делатности, методе и методске поступке планирања развоја заснованог на способностима; као и ефекте примене модела планирања развоја заснованог на способностима. Узимајући у обзир закључке о појединачним хипотезама кандидат је извео закључак о доказивању опште хипотезе

Када су у питању *услови примене модела планирања развоја заснованог на способностима*, односно прва посебна хипотеза, кандидат је применом анализе садржаја указао да је правни оквир дугорочног планирања развоја промењен, те да актуелни модел није усаглашен са актуелним правним оквиром. Кандидат је применом анализе садржаја анализирао безбедносне изазове ризике и претње у којима се претежно ангажовао систем одбране у Републици Србији, трендове ангажовања система одбране других држава у супротстављању изазовима, ризицима и претњама у свету, као и трендове будућих изазова, ризика и претњи. С тим у вези, показао је да будући изазови ризици и претње све више бити неоружаног и невојног карактера, као и да ће се војне претње све више испољавати у комбинацији са невојним и неоружаним претњама, а да ће њиховом супротстављању поред „тврдих” мера (војних) све већу улогу имати „меки” одговори. Узимајући у обзир наведени карактер будућих изазова, ризика и претњи, кандидат је указао на неусаглашености актуелног модела процеса дугорочног планирања развоја када су у питању безбедносни изазови, ризици и претње као исходиште процеса.

Осим изазова, ризика и претњи, кандидат је указао да је једно од важних исходишта процеса планирања развоја и концепт одбране. Приказао је резултате анализе садржаја и интервјуа који указују да је у Републици Србији утврђен само један концепт одбране, као одговор на све изазове, ризике и претње, а који није ни разрађен у смислу додељивања задатака субјектима система одбране у различитим сценаријима претњи. Такође, на основу резултата истраживања, указао је на значај разраде концепта одбране за израду адекватних сценарија одговора, Плана одбране, а тиме и усаглашеност Дугорочног плана развоја система одбране и Плана одбране.

Приказао је анализу трендова финансирања система одбране у периоду од 2011. до 2018. године и указао да актуелни Дугорочни план развоја система одбране не уважава у потребијој мери трендове финансирања и да не предвиђа спровођење плана развоја у случају значајно смањеног обима финансирања, односно нема разрађене планове и за могуће ниже сценарије финансирања. Кандидат је истакао да су ово кључни разлози неспровођења Дугорочног плана развоја већ прве године након усвајања. Узимајући у обзир да је Министарство одбране и Војска Србије кључан део система одбране, анализирао је промену њиховог бројног стања у периоду од 2011. до 2018. године и указао на смањење бројног стања од 11%, што испољава негативан утицај на развој способности система одбране. Анализом садржаја статистичких података у вези са просечним зарадама у Републици Србији и износа просечне и минималне потрошачке корпе у Републици Србији, кандидат је открио да на одлив кадра значајно утиче пад животног стандарда професионалних припадника Министарства одбране и Војске Србије

у претходном периоду, као и могућност боље зараде у другим секторима у Републици Србији.

Када су у питању политичке смернице, као један од значајних услова процеса дугорочног планирања развоја, анализом садржаја актуелног модела кандидат је показао да актуелни модел процеса дугорочног планирања развоја предвиђа анализу политичких смерница из стратегијских докумената, као и да политичке смернице односе на најчешће *воде ка* утврђивању мисија и задатака система одбране. За разлику од актуелног модела, кандидат је анализом садржаја наступа политичких руководиоца у медијима, анализом садржаја записника са Седнице савета за планирање одбране, као и интервјуима са руководиоцима Управе за стратегијско планирање, указао да се знатно већи број политичких смерница односи на начине достизања потребних способности. Такође, открио је да се знатно већи број политичких смерница налази у неформалним облицима комуницирања, односно медијским наступима политичких руководиоца, док актуелни модел планирања развоја не предвиђа анализу оваквог облика смерница.

Субјекти планирања развоја заснованог на способностима, како је кандидат указао, могу утицати на: унапређење легитимитета и остваривости документа, унапређење координације и одговорности субјеката планирања развоја, унапређење усаглашености Дугорочног плана развоја са концептом одбране и Планом одбране и унапређење усаглашености (потреба, мотива, циљева и могућности) свих субјеката система одбране у току спровођења процеса планирања развоја.

Применом технике интервјуа, кандидат је показао да се унапређење легитимитета и остваривости документа може постићи укључивањем већег броја заинтересованих страна у процес планирања развоја. Узимајући у обзир да постоји велики број заинтересованих страна, указао је на нерационалност укључивања свих заинтересованих страна у непосредан рад на изради докумената планирања развоја, те је анализом садржаја стручне литературе утврдио различите начине, односно типове укључивања заинтересованих страна у процес. Применом усмереног интервјуа за квантификацију степена укључивања појединих заинтересованих страна у одређени тип укључености, као и обрадом тих података применом fuzzy логике, кандидат је идентификовао кључне заинтересоване стране у појединим типовима укључивања, као и обим њиховог укључивања. С тим у вези, указао је да се различитим начином укључивања заинтересованих страна у процес дугорочног планирања развоја може допринети унапређењу легитимитета и остваривости дугорочног плана развоја система одбране.

Када је у питању координација субјеката планирања развоја и одговорност за реализацију процеса, на основу прикупљених података техником интервјуа и прорачуном преференција експерата применом статистичких метода и fuzzy логике, кандидат је указао да је један од највећих недостатака досадашњег модела одсуство централизације управљања процесом, као и неусаглашеност чиниоца развоја способности. С тим у вези, посебно је истакао да организациона јединица Министарства одбране надлежна за стратегијско планирање треба да буде у управљачкој улози и свим фазама или да припадници те организационе јединице буду чланови радних група формираних по фазама процеса. Такође, указао је на неопходност формирања јединствене радне групе за развој опција за достизање потребних способности. Кандидат је показао да би се наведеним начином кључно унапредила одговорност за спровођење процеса дугорочног

планирања развоја, као и координација субјеката планирања унутар Министарства одбране.

Кандидат је на основу обрађених података који су прикупљени техником интервјуа указао да усаглашеност плана развоја са Планом одбране зависи од укључивања субјеката система одбране ван Министарства одбране и Војску Србије у процес планирања развоја. Обрадом кватификованих података из интервјуа применом fuzzy логике, сагледао је утицај појединих питања на усаглашеност плана развоја и плана одбране, те је указао да се усаглашеност може постићи тежишно укључивањем лица из састава субјеката ван Министарства одбране и Војске Србије која израђују план одбране. С тим у вези, истакао је да се на наведени начин може обезбедити да процес израде плана одбране и процес израде планирања развоја буде заснован на истим концептима и сценаријима.

Кандидат је указао да је пракса досадашњег модела предвиђала формирање координационих или радних група за целокупан процес дугорочног планирања развоја, што је показало велику неефикасност, нарочито у погледу бројности привремених састава, што је онемогућило да чланови тих привремених састава буду активно укључени у рад на изради документа. Применом статистичких метода fuzzy логике обрадио је податке прикупљене техником интервјуа и сагледао је могућност унапређења организације рада субјеката планирања развоја како би се унапредила усаглашеност субјеката планирања развоја када су у питању њихове потребе, могућности, мотиви и циљеви. Указао је да се организација субјеката планирања развоја може унапредити: формирањем координационих група на националном нивоу и на нивоу Министарства одбране и Војске Србије; мешовитих радних група на различитим нивоима планирања развоја и у оквиру различитих субјеката, а у складу са фазама и корацима процеса планирања развоја, или у складу са појединим проблемима које треба решити; укључивањем у процес лица која учествују у изради плана одбране; информисањем политичких доносиоца одлука; као и организацијом консултативних састанака са експертима из појединих области.

Када су у питању *циљеви битних субјеката планирања развоја система одбране*, кандидат је указао да је кључно сагледати циљеве и мотиве грађана, политичких доносиоца одлука и субјеката који спроводе процес планирања развоја, као и примењени модел усаглашавања циљева и мотива битних субјеката планирања развоја.

Применом технике анкетирања на узорку од 1.000 грађана, као и статистичком обрадом прикупљених података, кандидат је указао да грађани нису у довољној мери информисани у вези са системом одбране и планирањем развоја система одбране. Такође, открио је корелацију између информисани грађана у вези са системом одбране, релативне субјективне перцепције грађана о угрожености државе од стране војних претњи, као и тежње грађана за повећањем односно смањењем буџета одбране. С тим у вези, указао је да се повећањем степена информисаности грађана може утицати на повећање субјективне перцепције грађана о угрожености државе од стране војних претњи, у односу на друге претње, а тиме и на ставове грађана у вези повећања, односно смањења буџета одбране.

Када су у питању политички субјекти, а нарочито политички доносиоци одлука, применом технике интервјуа и статистичком обрадом података, кандидат је сагледао да се политичким доносиоцима одлука, нарочито ван Министарства одбране, не пружа у потпуности довољан број информација за свеобухватно и конкретно формулисање

политичких циљева и приоритета, као и да те информације нису континуиране, али да је много већи проблем то што доносиоци одлука у Министарству одбране, након пријема информација нису формулисали конкретне смернице за потребе процеса планирања развоја, или су негативно реаговали на проблеме који су у информацијама представљени. Кандидат је указао да информисаност политичких субјеката, а нарочито политичких доносиоца одлука утиче на формулисање циљева и приоритета у програмима политичких партија. Анализом садржаја циљева који су се односили на систем одбране из политичких програма парламентарних политичких странака у периоду од 2011. до 2018. године, указао је да се мали број циљева односи на систем одбране, а да формулисани циљеви нису довољно конкретни нити свеобухватни. Идентификовао је кључна питања планирања развоја са којима треба континуирано информисати политичке доносиоце одлука да би се утицало на формулисање политичких циљева и приоритета, а тиме обезбедио легитимитет и остваривост документа дугорочног планирања развоја.

Спровођењем анкетирања над 100 припадника Министарства одбране и Војске Србије, као репрезентативног узорка интерних заинтересованих страна система одбране и субјеката који реализују процес планирања развоја, указао је да они највише вреднују циљеве који се односе на безбедност грађана и државе. Међутим, такође је показао да је мала разлика између нивоа значаја циљева који се односе на безбедност грађана и државе и нивоа значаја егзистенцијалних циљева, као и осталих циљева. Кандидат је открио да на опадање релативног значаја циљева који се односе на безбедност грађана и државе, највише утицао пад животног стандарда, али и лоши услови живота и рада и стил руковођења, што је и један од узрока смањења бројног стања Министарства одбране и Војске Србије услед повећаног одлива кадра. Указао је да проблем опадања значаја циљева у вези безбедности грађана и државе негативно утиче на способности система одбране, а тиме и на процес планирања развоја.

Применом интервјуа и fuzzy логике за прикупљање и обраду квантификованих података о примењеном моделу усклађивања циљева субјеката планирања развоја и политичких руководиоца, затим, анализе садржаја и интервјуа уз обраду података fuzzy логиком за прикупљање и обраду података у вези са утицајем примењених облика мотивисања припадника Министарства одбране и Војске Србије на јачање циљева у вези безбедности грађана и државе, као и компаративном анализом резултата анкетирања грађана и припадника Министарства одбране и Војске Србије, кандидат је указао да је примењени модел усклађивања циљева битних субјеката планирања развоја неповољан по процес дугорочног планирања развоја. Посебно је истакао да се информисањем политичких доносиоца одлука (нарочито ван Министарства одбране и Војске Србије) и осталих политичких субјеката и грађана, као и бољом мотивацијом професионалних припадника Министарства одбране и Војске Србије може постићи повољнији модел усаглашавања циљева.

Када су у питању *делатности, методе и методске поступке планирања развоја заснованог на способностима*, кандидат је сагледао фазе и кораке актуелног модела планирања развоја, као и теоријска сазнања у вези проблема стратегијског планирања, планирања развоја, предвиђања и сценарија, способности, теорије одлучивања и оперативног планирања, те је делатности и активности актуелног модела груписао на другачији начин.

Кандидат је показао да се у складу са актуелним моделом дугорочног планирања развоја не реализује анализа свих заинтересованих страна, а када су у питању политички субјекти, реализује се само анализа формалних политичких смерница исказаних у стратегијским документима, а тичу се употребе система одбране. С тим у вези, применом усмереног интервјуа и обрадом података fuzzy логиком указао је на кључне предуслове за спровођење процеса дугорочног планирања развоја који могу да исходе из анализе заинтересованих страна, и то: анализа неформалних политичких смерница из медијских наступа политичких руководиоца и комуникације између политичких и војних руководиоца; сагледавање преференција политичких руководилаца када су у питању мере развоја способности, као и финансијске претпоставке и кључне инвестиције; утврђивање очекивања, могућности, циљева и мотива кључних заинтересованих страна, а ради њиховог правовременог усклађивања; као и утврђивање кључних субјеката планирања развоја, начина њиховог укључивања у процес и њиховог организовања.

На основу статистичке обраде података о квалитативним ставовима експерата, кандидат је показао да је у складу са актуелним моделом спровођена анализа стратегија само ради утврђивања смерница за употребу система одбране, те дефинисање мисија и задатака, као и да није реализована систематска анализа концепата одбране, концепата операције и правног оквира. Такође, указао је на то да је анализом стратегија, концепата и правног оквира, потребно успоставити систем научених лекција како би се обезбедила ревизија наведених докумената која би омогућила ефикасније спровођење процеса развоја система одбране. Применом интервјуа за прикупљање квантитативних ставова од експерата, као и fuzzy логике за утврђивање средње вредности преференције групе експерата, кандидат је утврдио кључна питања у вези са анализом стратегија, концепата и правног оквира, а која утичу на стварање предуслова за спровођење процеса планирања развоја. Као кључна питања посебно је истакао: утврђивање обавеза по питању употребе и предузимања мера развоја; утврђивање ограничења планирања развоја; усаглашавање са правним оквиром РС; анализа и декомпоновање циљева и задатака субјеката система одбране по нивоима планирања; као и усаглашавање плана развоја и плана одбране.

Када је у питању процена окружења и развој сценарија, кандидат је коришћењем неусмереног интервјуа сагледао досадашњу праксу примене актуелног модела и истакао да не постоји јединствени приступ у структурирању окружења по врстама и нивоима, да се не примењују у довољној мери научне методе и технике чиме се смањује објективност, као и да су се процени процене окружења и развоја сценарија одвијали одвојено, и то на различитим нивоима планирања, уместо паралелно на свим нивоима планирања. Обрадом квантитативних ставова експерата из интервјуа коришћењем fuzzy логике, кандидат је показао да би на рационализацију процеса дугорочног планирања развоја, када је у питању процена окружења и развој сценарија, у највећој мери утицало свеобухватно и јединствено структурирање окружења, креирање и повезивање база података о чиниоцима окружења по нивоима, обједињавање фазе процене окружења и развоја сценарија, као и примена савремених метода развоја сценарија заснованих на морфолошкој анализи и метода претраживања података за избор репрезентативних конфигурација у комбинацији са квалитативним и квантитативним методама процене.

Статистичком обрадом ставова експерата који су прикупљени техником интервјуа, кандидат је показао да је у листи утврђених потребних способности највећи проблем непостојање јединственог приступа у формулисању потребних способности, а који се

манифестује кроз различите нивое конкретизације и различитог начина описа способности, непостојање везе између ефеката, циљева, услова из окружења и способности. Нарочито је истакао неусаглашеност модела идентификовања способности са доктринарним документима и документима стандардизације, као и то да постоји мали број и превише генерално су описане способности других снага одбране. Обрадом квантитативних ставова експерата из интервјуа применом fuzzy логике, кандидат је сагледао могућа решења којима се може обезбедити јединствен приступ у идентификовању потребних способности. Као кључна решења навео је израду листа могућих глагола за ефекте и активности, карактеристике објеката и услова из окружења, као и успостављање везе између наведених појмова и других фаза процеса планирања развоја у јединствени модел идентификовања потребних способности. Указао је на то да би овакав вид стандардизације омогућио електронску обраду података коришћењем адекватне апликације- базе података, те рационализацију потребних ресурса за идентификовање потребних способности.

Када је у питању развој опција за достизање потребних способности, статистичком обрадом квалитативних ставова експерата из интервјуа, кандидат је сагледао досадашњу праксу примене актуелног модела. С тим у вези, поред организацијских проблема који су се односили на одсуство заједничког рада носилаца чинилаца способности приликом формулисања опција развоја, указао је и на недостатке у погледу непостојања јединственог модела формулисања опција, као и на неповезаност опција развоја са способностима које треба достићи. Кандидат је применом fuzzy логике обрадио квантитативне ставове експерата у вези начина унапређења развоја опција за достизање потребних способности, те је истакао да би највећи утицај имало утврђивање структуре опције и мера по чиниоцима, листе чиниоца способности, листе могућих глагола за мере по чиниоцима способности и листе могућих објеката над којима ће се мере спроводити, као и повезивање наведених елемената међусобно и са осталим фазама процеса планирања развоја. Указао је да би се наведеним решењима успоставила стандардизација развоја опција која би омогућила аутоматизовану обраду података применом рачунарских апликација и база података, те груписање сродних мера и утврђивање квантитативних показатеља, као што су обим примене одређених мера, трошкови и слично.

Статистичком обрадом података из интервјуа, кандидат је показао да за потребе избора опција за достизање потребних способности нису употребљаване научне методе, нити је избор реализован у складу јединственим критеријумима. Посебно је истакао да је приоритетизација реализована у оквиру мера по чиниоцима способности, а не у оквиру опција, без међусобне синхронизације мера различитих чиниоца, а на основу субјективне процене руководиоца организацијских целина које су носиоци чинилаца способности. Обрадом квантитативних процена експерата применом fuzzy логике, а у вези са утицајима на приоритетизацију, кандидат је указао да би избор опција могао да се унапреди утврђивањем листе критеријума које би биле применљиве за све чиниоце, а који би исходили из појединих фаза процеса планирања развоја, као и применом метода вишекритеријумског одлучивања.

Ефекте примене модела планирања развоја заснованог на способностима, кандидат је сагледао у контексту ефикасности, односно резултата који се могу постићи при рационализацији, као и у контексту ефикасности, односно могуће уштеде материјалних, људских и временских ресурса. Коришћењем теоријских сазнања, као и

результата досадашњег истраживања по претходним хипотезама, кандидат је применом метода моделовања израдио модел замисли који би требало да рационализује процес дугорочног планирања развоја, а затим је по критеријумима ефикасности и ефикасности упоредио предложени модел замисли и актуелни модел.

Узимајући у обзир комплексност утврђивања ефикасности која се може постићи рационализацијом, кандидат је применио комбинацију различитих метода за утврђивање ефеката који се могу постићи предложеним моделом у односу на актуелни модел. Прво је сагледао све могуће критеријуме који могу утицати на ефикасност модела, односно на резултате примене модела. Критеријуме је утврдио анализом садржаја истраживања по претходним хипотезама и груписао их по групама, зависно од тога да ли су се односили на услове, субјекте, мотиве и циљеве, делатности, методе и методске поступке. Како је утврдио велики број критеријума по свакој групи, применом комбинације DEMATEL методе за утврђивање међусобног утицаја критеријума и fuzzy логике за повећање објективности групне процене међусобног утицаја критеријума и израчунавање средње вредности процене групе експерата, кандидат је издвојио кључне критеријуме ефикасности (пет до осам критеријума) у оквиру сваке групе критеријума. Применом АХП методе кључним критеријумима, као и групама критеријума критеријума утврдио је значаје, а fuzzy методом је утврдио вредности критеријума за предложени и актуелни модел.

Применом наведених метода, кандидат је указао да предложеним моделом рационализације процеса дугорочног планирања развоја могу постићи значајно бољи резултати у односу на актуелни модел када је у питању усаглашеност са условима, укључивање субјеката у процес, уважавање мотива и циљева различитих заинтересованих страна, као и боље структурирање на делатности и активности и повећање објективности и применљивости.

Када је у питању рационализација људских и материјалних ресурса и времена, кандидат је истакао да је истраживање дало различите резултате од очекиваних и хипотезама претпостављених. У области рационализације времена, указао је да могуће смањити потребно време за реализацију процеса, али да је претходно потребно извршити припреме за спровођење процеса, а које би обухватале анализу заинтересованих страна, организовање субјеката планирања развоја, анализу докумената (стратегија, закона и друго), израду модела појединих фаза са листама појмова и њихову стандардизацију, израду база података и потребних софтвера и слично.

У случају рационализације људских и материјалних ресурса кандидат је указао да постављене хипотезе нису потврђене, већ је истакао да би примена предложеног модела захтевала већи број ангажованих људских ресурса, као и приближно исту количину материјалних ресурса. Истакао је да је већи број ангажованих људских ресурса неопходан и да је последица укључивања већег броја субјеката планирања у процес, нарочито ван Министарства одбране и Војске Србије, а што није било предвиђено актуелним моделом, као и да њихово неукључивање не би дало потребне резултате примене модела, односно умањило би ефикасност модела.

3. ОЦЕНА ДИСЕРТАЦИЈЕ

Комисија констатује да докторска дисертација кандидата потпуковника Владе Митића представља студију које има потребно теоријско и методолошко утемељење и да као таква представља теоријски допринос у изучавању проблема планирања развоја система одбране Републике Србије, посебно проблема рационализације процеса дугорочног планирања развоја заснованог на способностима.

Ослањајући се на критичко прегледавање теоријских извора и примену мултидисциплинарног приступа у изучаваној проблематици, кандидат својом дисертацијом отвара могућност за унапређење теоријског разумевања процеса дугорочног планирања развоја система одбране, као и за решавање проблема рационализације тог процеса како би се постигли бољи резултати уз мањи утрошак појединих ресурса

Дисертација презентује анализу теоријске основе и досадашњу праксу примене актуелног модела дугорочног планирања развоја система одбране, као и ефекте који су остварени на систему одбране Републике Србије досадашњим процесом дугорочног планирања развоја. Уважавајући недостатке у теоријској основи и проблеме у примени актуелног модела, као и испољене ефекте на систем одбране, а на основу актуелних научних и емпиријских сазнања, кандидат је у докторској дисертацији предложио модел замисли којим би могао да се рационализује процес дугорочног планирања развоја система одбране. У том смислу докторска дисертација може да представља основу за будућа истраживања наведене проблематике, нарочито применом експеримента над предложеним моделом замисли или његовим деловима ради тестирања и евентуалног унапређења.

Комисија сматра да дисертација добијеним резултатима може допринети рационализацији процеса дугорочног планирања развоја система одбране Републике Србије. Рационализацијом се могу постићи бољи резултати када је у питању усаглашеност модела са условима у којима се примењује, начин укључивања кључних субјеката у процес, уважавање мотива и циљева различитих заинтересованих страна, боље структурирање на делатности и активности и повећање објективности и применљивости, као и мањи утрошак потребног времена за спровођење процеса. Проблеми који се у дисертацији разматрају као и закључци до којих се дошло имају значај не само за Републику Србију, већ се могу применити и у другим државама, нарочито оним које за планирање развоја примењују приступ заснован на способностима. У том смислу резултати истраживања до којих је кандидат дошао на основу теоријског уопштавања, анализе и обраде прикупљених података, као и применом одређених научних метода, представљају допринос научној анализи, али и практичној делатности везаној за планирање развоја система одбране, као и основа за унапређење методологије друштвених наука.

Комисија оцењује да је докторска дисертација резултат научно-истраживачког рада кандидата. Утврђени предмет истраживања, постављени циљеви, истраживачке хипотезе и закључци до којих се у истраживању дошло потврђују да докторска дисертација потпуковника Владе Митића задовољава потребне елементе које такав рад треба да поседује. Обим, садржина, редослед и начин третирања проблема такође испуњавају неопходне критеријуме научног рада. Приликом израде дисертације коришћене су одговарајуће научне методе, а дисертација је структурирана на начин који

обезбеђује логичку повезаност. Коришћена литература, примерена је предмету истраживања и омогућава извођење теоријски, утемељених закључака. Докторска дисертација је у највећој мери писана јасним, прегледним и научним стилем, а коришћене терминологије је коректно.

Докторска дисертација је понудила задовољавајућу аргументацију да се може извршити рационализација процеса дугорочног планирања развоја, као и да се могу остварити знатно бољи резултати приликом спровођења процеса дугорочног планирања развоја. Такође, докторска дисертација је актуелизовала неопходност свеобухватног сагледавања процеса планирања развоја система одбране, за разлику од досадашњег приступа који је био фокусиран на делатности и активности процеса дугорочног планирања развоја, занемарујући услове у којима се примењује, субјекте који треба да буду укључени у процес и њихову организацију, мотиве и циљеве заинтересованих страна, а у мањој мери и савремене методе и методске поступке, начин њихове примене и међусобну интеграцију.

Комисија је става да релевантност и комплексност предмета истраживања, као и неспоран друштвени значај истраживане проблематике чине вредним резултате до којих се у дисертацији дошло. У том смислу, научни допринос дисертације се посебно огледа у следећем:

- Предложен је модел замисли којим се може извршити рационализација процеса дугорочног планирања система одбране Републике Србије, а нарочито у области побољшања ефикасности, односно резултата који се могу постићи и смањења потребног времена за реализацију процеса.
- Потврђена је неопходност свеобухватног сагледавања процеса дугорочног планирања развоја кроз услове у којима се примењује, субјекте који на процес утичу, мотиве и циљеве кључних заинтересованих страна, делатности и активности, као и примењене методе и методске поступке, за разлику од актуелног модела који је процес сагледавао претежно кроз делатности и активности, а у мањој мери и кроз методе и методске поступке.
- Утврђено је да се не може извршити рационализација процеса када је у питању смањење потребних људских ресурса, као и материјалних ресурса који су директно пропорционални ангажованим људским ресурсима. Смањење ангажованих људских ресурса у процес дугорочног планирања развоја система одбране утицао би на смањење ефикасности, односно постизања лошијих резултата.
- Сагледан је значај укључивања заинтересованих страна у процес дугорочног планирања развоја, као и различити начини њиховог укључивања и модели организације субјеката који непосредно спроводе процес дугорочног планирања развоја. За разлику од досадашњег модела који је предвиђао предимензиониране радне групе, укључивањем заинтересованих страна у процес на различите начине (нпр. консултовање, партнерство, информисање) може се постићи масовност у учешћу заинтересованих страна у процес уз повећање ефикасности рада.
- Откривена је корелација између степена информисаности грађана у вези са проблемима планирања развоја система одбране, релативне субјективне перцепције грађана о угрожености државе од стране војних претњи, као и тежње

грађана за повећањем, односно смањењем буџета одбране. Наведена веза омогућава да се информисаношћу грађана утиче на њихову тежњу ка повећању буџета одбране, а тиме и на политичке доносиоце одлука, чиме се може обезбедити стабилније финансирање система одбране.

- Потврђен утицај смањења бројног стања МО и ВС у периоду истраживања на спровођење развоја система одбране. Такође, утврђена је узрочно последична повезаност смањења бројног стања са смањењем животног стандарда професионалних припадника МО и ВС, умањеном конкурентношћу МО и ВС као послодавца када су у питању зараде, незадовољавајућим условима живота и рада, као и примењеним стилем руковођења.
- Извршена је анализа савремених теоријских сазнања и сагледана је могућност примене различитих метода и методских поступака у току спровођења процеса дугорочног планирања развоја чиме се утиче на повећање објективности и применљивости процеса.
- Презентована је могућност стандардизације процеса дугорочног планирања развоја, чиме се може допринети будућој аутоматизацији процеса израдом адекватних база података и софтвера за аутоматску обраду података. Предложена стандардизација тежишно обухвата област идентификовања потребних способности и развоја опција за достизање потребних способности, а односи се на предлог решења за листу термина која би се користила у наведеним фазама процеса.
- Приказана је могућност примене DEMATEL методе и fuzzy логике за повећање објективности приликом утврђивања међусобног утицаја чинилаца одређеног проблема, чиме се доприноси развоју методологије истраживања.

4. ЗАКЉУЧАК

Комисија закључује да докторска дисертација кандидата потпуковника Владе Митића „Рационализација процеса дугорочног планирања развоја система одбране заснованог на способностима“ представља самосталан научни рад у оквиру кога су испуњени циљеви истраживања, а остварени научни допринос задовољавајући, те предлаже Већу за друштвено-хуманистичке науке Војне академије да усвоји овај Извештај и одобри усмену јавну одбрану.

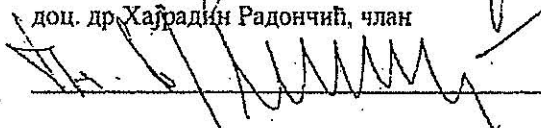
У Београду, _____ 2020. године

КОМИСИЈА

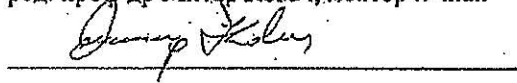
ванр. проф. др Станислав Стојановић, председник

доц. др Хаџрадин Радончић, члан

ред. проф. др Митар Ковац, ментор и члан

27 APR 2020

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
УНИВЕРЗИТЕТ ОДБРАНЕ
Војна академија

..... Бр.

142

..... 20..... г

БЕОГРАД